

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	27-11-2018	REFERENTIE	Pauline Bredt
ONS NUMMER	81E21769	DOORKIESNUMMER	06-22161118
NUMMER PS	2019MME12	E-MAILADRES	Pauline.bredt@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Kwartaalrapportage WTVS juli-september 2018	PORTEFEUILLEHOUDER	Straat

Onderwerp Statenbrief: Actuele ontwikkelingen bij derde kwartaalrapportage Werkend Tramvervoersysteem Uithoflijn en rond de vervanging van de regiotram SUNIJ-lijn

Voorgestelde behandeling: Ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Hierbij sturen wij u de derde kwartaalrapportage Werkend Tramvervoersysteem (WTVS) Uithoflijn over de voortgang van de werkzaamheden in de maanden juli, augustus en september 2018.

In deze rapportage treft u naast de voortgang van de werkzaamheden van de projectorganisatie, ook de voortgang van randvoorwaardelijke projecten van de provincie en de gemeente Utrecht. Ook gaan we in op de totale planning en de financiën van het werkend tramvervoersysteem (WTS). Naast de bijgevoegde kwartaalrapportage informeren wij u in deze brief vooral over actuele ontwikkelingen die na het einde van het derde kwartaal plaats hebben gevonden (en dus nog niet zijn verwerkt in de kwartaalrapportage). Ook treft u in deze brief de actuele ontwikkelingen rond de vernieuwing van de tramlijn tussen Nieuwegein/IJsselstein en Utrecht, de SUNIJ-lijn.

In overleg met uw griffie wordt begin januari een informatiebijeenkomst belegd voor raads- en statenleden, waarbij wij de rapportage en voortgang nader toelichten en uw vragen kunnen beantwoorden.

Essentie / samenvatting:

Voortgang en actualiteiten

Planning

De planning is nog steeds (met een slagingskans van 85%) dat de Uithoflijn december 2019 in exploitatie wordt genomen. Als echter wordt ingezoomd dan blijkt dat er een kleine verschuiving heeft plaatsgevonden. Zoals we u in de informatiebijeenkomst over de tweede kwartaalrapportage hebben gemeld op 2-10-2018, is aan het begin van dit vierde kwartaal de planning opnieuw doorgerekend. Hierin wordt naar twee dingen gekeken: wat is de kans dat een risico optreedt en wat is dan het effect hiervan op de planning. Uit deze risicoanalyse blijkt dat de haalbaarheid van start volledige exploitatie in december 2019 nog steeds mogelijk is, maar dat de 85% slagingskans (P85-waarde) wel twee weken naar achter schuift. Dit komt vooral door twee risico's. Het betreft het risico op uitlopen van de werkzaamheden van de aannemer traminfrastructuur op het deel tussen Vaartsche Rijn en P+R De Uithof en het risico op het niet tijdig beschikbaar zijn van de aantoonbaarheid van de werking van de veiligheidssystemen (Bombardier), de zogenoemde safetycase beveiligingssystemen.

We hebben ook belangrijke mijlpalen behaald, zoals het doorrijdbaar maken van het Stationsgebied. En we hebben besloten niet te starten met de exploitatie. Hierdoor vallen ook risico's weg, die positief effect hebben op de startdatum van de exploitatie. In deze vergevorderde fase van de realisatie van het project is er minder tijd om de nog resterende risico's op te vangen. Dat vraagt van ons nu nog strakker sturen op de planning, om de mijlpalen van de stuurplanning te blijven halen.

Voortgang herstelwerkzaamheden aannemer

De aannemer is inmiddels voortvarend van start gegaan met het aanpassen van onder meer de spoorconstructie bij Station Vaartsche Rijn. Deze werkzaamheden moeten afgerond zijn voordat het Proefbedrijf van start gaat. Zoals het er nu naar uit ziet, zijn deze werkzaamheden op tijd gereed. Dit is in belangrijke mate afhankelijk van het weer en daarmee is het risico nog steeds aanwezig dat deze werkzaamheden effect kunnen hebben op de planning. Maar er zijn, zoals gemeld tijdens de laatste informatie bijeenkomst, ook nog opleverpunten ten aanzien van de spoorgeometrie en de combideklaag o.a. in De Uithof. De consequenties hiervan worden momenteel meer in detail uitgewerkt. Wat de exacte doorlooptijd van deze werkzaamheden zal zijn is dus nog niet helemaal duidelijk. Omdat deze werkzaamheden ook deels gedurende het Proefbedrijf uitgevoerd kunnen worden, heeft dit vooralsnog geen effect op de start van de exploitatie.

Safetycase beveiligingssystemen

De veiligheidssystemen van Bombardier zijn geleverd, ingebouwd en positief getest. Voor daadwerkelijk gebruik is toestemming nodig van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), op advies van de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T). De veilige werking met gecertificeerde systemen moet worden aangetoond met een zogenoemde safetycase en deze is nog niet volledig aangeleverd door Bombardier. De safetycase ligt op het kritieke pad, omdat de onderbouwing van de veilige werking van de AHOB Koningsweg vertraging heeft opgelopen. In het Proefbedrijf moet het gehele werkend tramvervoersysteem in een waarheidsgetrouwe omgeving worden beproefd.

We hebben u eerder gemeld dat we voor de overwegbeveiliging bij de Koningsweg een alternatief systeem voorbereiden. Dit systeem wordt parallel aan Bombardier gerealiseerd als beheersmaatregel. Van dit systeem moet echter ook de werking worden aangetoond in de Safetycase. Om de processen te bespoedigen hebben we met de organisaties die de dienststellingsverklaring moeten afgeven en hierover adviseren (IL&T en de RUD) alvast afspraken gemaakt.

Raakvlak met Het Platform

Boven het tram-busstation wordt door Het Platform Utrecht B.V. het project 'Het Platform' ontwikkeld. Dit gebied is momenteel in gebruik als gecombineerd werkterrein van de Uithoflijn en Het Platform. Door verschillende tegenslagen is de realisatie van Het Platform minder ver gevorderd dan gewenst. Met ABC is contractueel vastgelegd dat de realisatie van Het Platform echter volgend is op de andere ontwikkelingen in het gebied. De vertraging van Het Platform heeft dus geen invloed op de ingebruikname van het Busstation Utrecht Centraal Centrumzijde of de Uithoflijn.

In overleg met gemeente, provincie, de projectorganisatie, Qbuzz en Het Platform Utrecht B.V. wordt bepaald welke activiteiten -die een raakvlak hebben met het bustracé- nog kunnen worden uitgevoerd tot 9 december 2018. Het is in het belang van alle partijen om in deze periode zoveel mogelijk werkzaamheden af te ronden gezien de start exploitatie van het busstation op 9 december.

Start Proefbedrijf

Nog dit jaar moeten we beslissen of we, conform stuurplanning, in februari 2019 met het Proefbedrijf starten. Dit is voor een groot deel afhankelijk van de voortgang van de werkzaamheden van de aannemer traminfrastructuur en de safetycase beveiligingssystemen, maar uiteindelijk is het een hele set van startvoorwaarden die bepalen de start van het Proefbedrijf in februari mogelijk is. De Stuurgroep Uithoflijn neemt dit besluit nog voor het eind van het jaar en wij zullen u hier met een Statenbrief rond de jaarwisseling over informeren.

Geluid

Tijdens een aantal nachtelijke testritten in de zomermaanden hebben direct omwonenden aangegeven geluidsoverlast te ervaren. Het gaat dan vooral om het piepende geluid dat wordt veroorzaakt door de wrijving tussen de rails en de wielen en komt met name voor in de bochten. Dit is bij alle nieuwe spoorinfrastructuren een aandachtspunt, omdat spoor en wielen nieuw zijn en de gebruiksfrequentie laag, waardoor het spoor nog 'ruw' is en nog niet ingereden. Alhoewel we aan de wettelijke normen voldoen, snappen we heel goed dat de geluidsoverlast voor de omgeving een vervelende bijkomstigheid is en doen er dan ook alles aan om de geluidsoverlast tot een minimum te beperken. Tijdens het proefbedrijf zullen we uitgebreid de mogelijkheden m.b.t. het smeren en slijpen van de rails onderzoeken.

Verbeterplan

Conform onze planning is het gros van de verbetermaatregelen eind 2018 uitgevoerd en geborgd in de organisatie. We hebben grote stappen gezet die merkbaar zijn voor ons en onze medewerkers. Veranderingen in

cutluur en organisatie vragen tijd en aandacht en het is belangrijk dat we met elkaar oog blijven houden voor de valkuilen en uitdagingen die we hebben geconstateerd. We hebben de verbetermaatregelen die afgerond zijn ook ter toetsing voorgelegd aan de auditor Horvat en Partners. In januari krijgen we hierop hun reactie. Deze zullen we met u delen en uitgebreider stilstaan bij de behaalde resultaten.

Vervanging Regionale tramlijn in 2020

In september van dit jaar heeft u het voorstel voor extra budget voor de vervanging van de Vernieuwde Regionale Tramlijn (VRT) goedgekeurd. Bij de bespreking hebben we u toegezegd in deze brieven met actuele ontwikkelingen rond het WTVS UHL ook de voortgang van dit provinciale project mee te nemen.

De afgelopen maanden hebben we belangrijke stappen gezet in de voortgang van dit project. Na uw goedkeuring van het aanvullende budget hebben we een zogenoemde Gate Review uit laten voeren op het contractdossier voor de ombouw van de tramlijn. Doel van de Gate Review is het toetsen of het project (projectorganisatie en provinciale organisatie) binnen de gestelde randvoorwaarden (tijd, geld, kwaliteit) gesteld is en dat de Provincie Utrecht de risico's binnen redelijke grenzen kan beheersen. Bij een positief resultaat is het project gereed voor de volgende fase. In september hebben wij Rijkswaterstaat gevraagd een Gate Review te begeleiden om van advies te voorzien of het project in voldoende mate beheerst is en genoeg robuust is, om de volgende stap in de marktbenadering (inschrijvingsfase) te kunnen nemen. De meest kritieke bevindingen zijn inmiddels geadresseerd, gereviseerd en daarna is het contractdossier naar vier geselecteerde marktpartijen gestuurd. De planning is dat de definitieve gunning in het tweede kwartaal van 2019 kan plaatsvinden. Het project is strak ingepland en dat is een risico. De Gate Review heeft bevestigd dat de planning ambitieus is. Om de planning optimaal te beheersen worden scenario's uitgewerkt.

Ook hebben we de werkzaamheden voor de koppeling van de SUNIJ-lijn met de Uithoflijn verder uitgewerkt. Hieruit hebben we geconcludeerd dat na de aanpassingen van de SUNIJ-lijn in de zomer van 2020 nog minimaal een kwartaal nodig is waarin we een test- en proefbedrijf voor de koppeling kunnen doorlopen. Hierdoor kan de gekoppelde dienstregeling (van Nieuwegein/IJsselstein rechtstreeks naar USP De Uithof en terug) op zijn vroegst eind 2020/begin 2021 gerealiseerd zijn.

De bijdrage aan de ontwikkeling van Nieuwegein City, inclusief het nieuwe knooppunt en de inpassing van het tramtracé, is onlangs door uw Staten vastgesteld. Met dit positieve besluit liggen het nieuwe tramtracé en de locatie van de halte City Nieuwegein nu vast. Er zitten wel grote afhankelijkheden tussen de aanpassingen van de SUNIJ-lijn en de plannen voor City Nieuwegein. Dit zit vooral in de aankoop van grond en percelen door de gemeente Nieuwegein, het bouwrijp maken en het wijzigen van het bestemmingsplan. Het is belangrijk dat dit in de pas loopt met planning voor de vervanging van de SUNIJ-lijn zodat de aanleg van het nieuwe tracé inclusief de nieuwe halte gerealiseerd kan worden met de vervanging van de rails en de perrons. Een alternatief scenario is uitgewerkt mocht Nieuwegein het benodigde tracé niet tijdig bouwrijp kunnen opleveren, om de overlast voor de reiziger te beperken.

Tot slot worden de eerste 41-meter trams volgens planning in januari 2019 geleverd. Hiermee ligt de levering keurig op planning voor de uitvoering van de volledige vervanging van het materieel van de SUNIJ-lijn in de zomer van 2020.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,